

Pracovná skupina pre priame platby, 10. februára 2021

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

Predseda Udo Hemmerling (DE).

Aktuálny stav trialógov SPP 2020+

Predseda sa zmienil o špecifickom prístupe novej Komisie k trialógom o SPP 2020+, keď Komisia aj po predložení svojho pôvodného návrhu z roku 2018 pokračuje v predkladaní nových dokumentov. Štandardný nie je ani postup v podobe pridania 5. stĺpca do porovnávacieho dokumentu pri rokovaniach trialógov (3 stĺpce predstavujú pôvodný návrh Komisie, stanoviská Parlamentu a Rady, 4. už dosiahnutý kompromis, pridávaný 5. stĺpec predstavuje zmenu oproti pôvodnému návrhu Komisie s väčším zohľadnením cieľov Európskej zelenej dohody).

Sekretariát Copa a Cogeca informoval o prebiehajúcej komunikácii k jednotlivým trialógom, 9. 2. zaslal svoje stanoviská k Strategickým plánom SPP. PT predsedníctvo má ambície dosiahnuť dohodu v trialógoch do konca mája 2021, Strategické plány by mali byť predložené do konca 2021 a nová SPP 2020+ vstúpi do platnosti 1. 1. 2023.

Sekretariát ďalej prezentoval výsledky dotazníka k najdôležitejším prvkom trialógov, ktorý vyplnili členské organizácie. Podmienenosť – organizácie odmietli návrh Parlamentu na tzv. sociálnu podmienenosť, odmietli vyčlenenie 30 % na klimaticko-environmentálne opatrenia z rozpočtu pre poradenské poľnohospodárske služby. Organizácie sa vyslovili za zreteľné oddelenie podmienosti a ekoschémy. Pri ekoschémy sa stále nedohodlo, či má byť ponechaná flexibilita na úrovni členských štátov pri poskytovaní platieb alebo by mala byť už zakotvená v základnom akte SPP. V trialógoch sa zatiaľ nedosiahla dohoda o alokácii prostriedkov I. piliera pre ekoschémy. Členské organizácie sa zatiaľ nezhodli na možnosti ďalšieho využitia prostriedkov určených na ekoschémy, ktoré neboli využité počas prvých 2 rokov vykonávania SPP, ani trialóg na túto tému ešte neprebehol. Teraz sa rokuje o jednotlivých normách pre dobrý poľnohospodársky a environmentálny stav (GAEC):

GAEC 1 – doterajšia dohoda v trialógu je, že za referenčný rok sa bude považovať iba rok 2018. Európsky parlament zatiaľ v rámci definície trvalých trávnatých porastov (TTP) podporuje striedanie plodín, pokiaľ nový výsev pozostáva z inej zmesi druhov v porovnaní s predošlým výsevom.

GAEC 2 – v trialógoch zatiaľ bez dohody, rokuje sa o definícii „efektívnej ochrany“. Komisia aj Parlament požadujú aplikáciu od roku 2023.

GAEC 4 – o nárazníkových zónach pozdĺž vodných tokov pokračujú technické diskusie, Komisia požaduje vytvorenie trojmetrových nárazníkových zón, ale súhlasí s určitou mierou flexibility členských štátov. S tým nesúhlasí Parlament.

GAEC 5 – v rámci trialógu zahrnuté do poľnohospodárskych poradenských služieb.

GAEC 7 – Parlament sa usiluje, aby Rada upustila od obmedzenia uplatňovania tohto štandardu na citlivé oblasti.

GAEC 8 – Na striedanie plodín nebude stanovené žiadne konkrétne percento, ale poznámka pod

čiarou objasní, že striedanie musí byť vykonávané každý rok, strukoviny boli z procesu striedania vyradené, výnimky v poznámkach pod čiarou boli zachované.

GAEC 9 - Parlament a Rada požadujú, aby sa tento štandard vzťahoval na ornú pôdu, zatiaľ nebola dosiahnutá dohoda o percentách plochy vyčlenenej na neproduktívne prvky. Podľa stanoviska Copa a Cogeca by percento nemalo byť vyššie ako 5 %, Komisia navrhuje 10 %.

GAEC 10 - Parlament prijal pozíciu Rady o ochrane environmentálne citlivých oblastí v rámci Natura 2000.

Sekretariát vyzval na diskusiu najmä o GAEC 1 (definícia TPP), o GAEC 4 (nastavenie minimálnej šírky zón), o GAEC 8 (technické riešenia pre rotáciu plodín) a GAEC 9 (vzťah iba na ornú pôdu alebo celkovú poľnohospodársku plochu).

Diskusia:

AT zástupca upozornil na pretrvávajúce rozdielne pozície členských štátov, na uľahčenie by pomohlo nájdenie „jednotného hlasu Copa a Cogeca“.

IT zástupca odmietol zavedenie sociálnej podmienosti, tá by podľa nich mala byť v gescii členských štátov. Sú aj proti akejkoľvek redukcii I. piliera.

Sekretariát informoval, že PT predsedníctvo kvôli nesúhlasným stanoviskám opustilo rokovania o podmienosti a venuje sa novému modelu vykonávania SPP. Je možné, že o detailoch podmienosti sa bude rokovať až v posledných fázach.

FR zástupca upozornil na harmonogram trialógov a veľmi krátke termíny medzi nimi, vyzval sekretariát na zaistenie detailnejších informácií v nadväznosti na vývoj trialógov. Upozornil takisto, že ekoschémy musia byť prístupné pre všetkých poľnohospodárov, súčasne odmietol návrh na vyčlenenie na ne 30 % obálky I. piliera.

CZ pri GAEC 9 podporilo pozíciu Copa a Cogeca na vyčlenenie max. 5 % na neproduktívnu plochu, informovalo aj o tom, že poľnohospodárske organizácie v CZ sa usilujú o zahrnutie nárazníkových a rastlinných pásov do týchto oblastí. Ďalej upozornil aj na správu výboru CONT, týkajúcu sa zoznamu 50 najväčších príjemcov poľnohospodárskych dotácií v každom členskom štáte. Vyzval Copa a Cogeca k aktívnej reakcii a obrane podnikov, ktoré spĺňajú všetky podmienky a okrem toho plnia dôležitú rolu v ochrane životného prostredia a klímy.

DK zástupkyňa k striedaniu plodín uviedla, že v jednotlivých štátoch existujú rôzne podmienky a praxe, treba zaistiť dostatočnú flexibilitu v rámci podmienok členského štátu.

A v prípade vyčlenenia 30 % obálky I. piliera na ekoschémy musí byť zaistené, aby k prostriedkom mali prístup všetci poľnohospodári. Ak by tieto prostriedky neboli vyčerpané, nemali by sa vracat do celkového rozpočtu EÚ, ale mali by zostať k dispozícii na realokáciu členskému štátu. IT zástupkyňa tiež vyjadrila súhlas s realokáciou v rámci štátu.

DE zástupca súhlasil s požiadavkou DK na zaistenie flexibility pri striedaní plodín a GAEC 2 označil za neakceptovateľný.

ES zástupca podporil iniciatívu na nájdenie maximálne podobnej definície TTP ako navrhuje Parlament a odmietol sociálnu podmienosť.

Na otázku LV o spôsobe vykonávania platieb za ekoschémy, ES zástupca uviedol, že poľnohospodár môže plniť aj niekoľko ekoschém (má teda aj nárok na platby) aj v rámci rovnakej oblasti. Podľa jeho interpretácie čl. 86 návrhu nariadenia o strategických plánoch môže byť počas prvých 2 rokov SPP nevyčerpaná čiastka prevedená na iné typy intervencií a od roka 2025 je možné čiastky nad 20 % na navrhnuté a nevykonané ekoschémy previesť na ďalšie intervencie, pod 20 % medzi ekoschémy.

LT zástupkyňa ku GAEC 1 informovala, že napr. v LT klesá hustota hospodárskych zvierat a produkcia mliečnych výrobkov, preto požiadavka, aby farmári chovali zvieratá len na udržovanie TTP a pre „príjemné prostredie“ je luxus a odkázala aj na rozsudok Súdneho dvora C-341/17.

Predseda ku GAEC 8 navrhol, aby bola požiadavka na väčšiu flexibilitu pri striedaní plodín podložená argumentom, že každoročné striedanie plodín nie je udržateľné ani pre životné prostredie. Takisto nemôže ísť o jednotné pravidlo vzhľadom na odlišnosti plodín. Ku GAEC 4 uviedol, že už teraz sa líšia pravidlá a spôsoby vykonávania v jednotlivých členských štátoch. Treba argumentovať, že poľnohospodári rešpektujú existujúce pravidlá stanovené smernicou o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov, implementácia je odlišná, tým pádom aj ochranné pásy sú odlišné.

BE zástupca ku GAEC 8 upozornil na súčasné administratívne prekážky pri vykonávaní diverzifikácie plodín v BE, pričom potom bude striedanie ešte náročnejšie. Tiež je za nájdenie flexibility pri GAEC 4.

LV zástupca vyjadril obavy z vykonávania GAEC 8 v pobaltských krajinách, kde oziminy často kvôli mrazom neprežijú a na jar sa musia znova zasiať.

PL zástupca odmietol možnosť vyčlenenia 20 % I. piliera na ekoschémy, tiež je za flexibilitu štátov. Podporil návrh na presun nevyužitých prostriedkov do krízového fondu.

Výmena názorov na ekoschémy zverejnené v indikatívnom zozname Komisie

Európska komisia v januári 2021 zverejnila orientačný zoznam ekoschém, ktoré by mohli byť schválené v rámci SPP 2020+, napr. ekologické poľnohospodárstvo, praktiky integrované proti škodcom, agroekológia a agrolesníctvo, uhlíkové a precízne poľnohospodárstvo, ochrana vodných zdrojov, blaho zvierat, atď.

Sekretariát upozornil na prípravu vlastných príkladov možných intervencií, omnoho detailnejších ako v návrhu Komisie. Ďalej informoval o pripravovanom dokumente Komisie o otázkach a odpovediach o platbách a ich spôsobilosti.

Diskusia:

BE zástupca uviedol, že v BE aktuálne prebiehajú diskusie o možných ekoschémach, problémom je účasť mimovládnych organizácií a ich snaha o presadzovanie vlastných pozícií. Uviedol, že hlavnou požiadavkou je realistické vykonávanie zo strany poľnohospodárov, aby mohli nadviazať na doterajšie praxe a nemuseli začínať od nuly a bola im zaistená určitá flexibilita. BE ministerstvo už oznámilo, že ide o minimálny zoznam a bude mať vyššie ambície.

ES zástupca informoval, že zatiaľ je navrhnutých 9 podobných ekoschém ako v BE. Ako zaujímavosť uviedol kolektívne plnenie ekoschém, čo by znížilo náklady a prinieslo viac výhod.

Podľa SE zástupcaky by zoznam Komisie mal byť naozaj iba orientačný, štáty by mali mať možnosť stanoviť si vlastné.

LV zástupca podporil možnosť vytvorenia akéhosi katalógu opatrení, z ktorých by si poľnohospodári mohli vybrať.

DE zástupca informoval o zameraní sa na ochranu biologickej rozmanitosti, blaha zvierat a podporu bioenergetiky.

Predseda na záver zhrnul, že zoznam Komisie nesmie byť pre štáty povinný, ale orientačný, aby boli vybrané ekoschémy v podmienkach poľnohospodárov splniteľné.

Výmena názorov na odporúčania Komisie ohľadom strategických plánov SPP

Európska komisia zverejnila 18. 12. 2020 svoje odporúčania pre jednotlivé členské štáty pri tvorbe strategických plánov. Predsedajúci ich označil za iniciatívu F. Timmermansa na posilnenie tlaku na plnenie cieľov Európskej zelenej dohody. Upozornil aj na prílohu oznámenia Komisie, ktorá obsahuje referenčné hodnoty pre kvantifikované ciele Zelenej dohody (napr. je v nej uvedené použitie pesticídov, antimikrobiálnych látok, atď.).

Diskusia:

DE zástupca odporučil brať odporúčania Komisie vážne, informoval o transparentne vedenej diskusii pri prípravách strategického plánu SPP.

LT zástupca k odporúčaniam uviedol, že pre LT sa okrem iného týkali posilnenia zdravotnej starostlivosti a dopravy vo vidieckych oblastiach.

DK zástupkyňa navrhla, že počas CDG treba zdôrazniť, že SPP nemôže financovať všetky požiadavky a treba využiť aj iné zdroje. Tiež treba žiadať flexibilitu na národnej úrovni.

Sekretariát informoval, že už od októbra žiada Komisiu o kumulatívne posúdenie dopadov oboch stratégií (F2F a v oblasti biodiverzity). Komisia sa zatiaľ k ničomu nezaviazala, vždy iba reaguje prehlásením, že bude situáciu monitorovať. Takýto prístup je pre Copa a Cogeca neakceptovateľný.

Rôzne

Rokovanie CDG prebehne 12. 2. 2021.